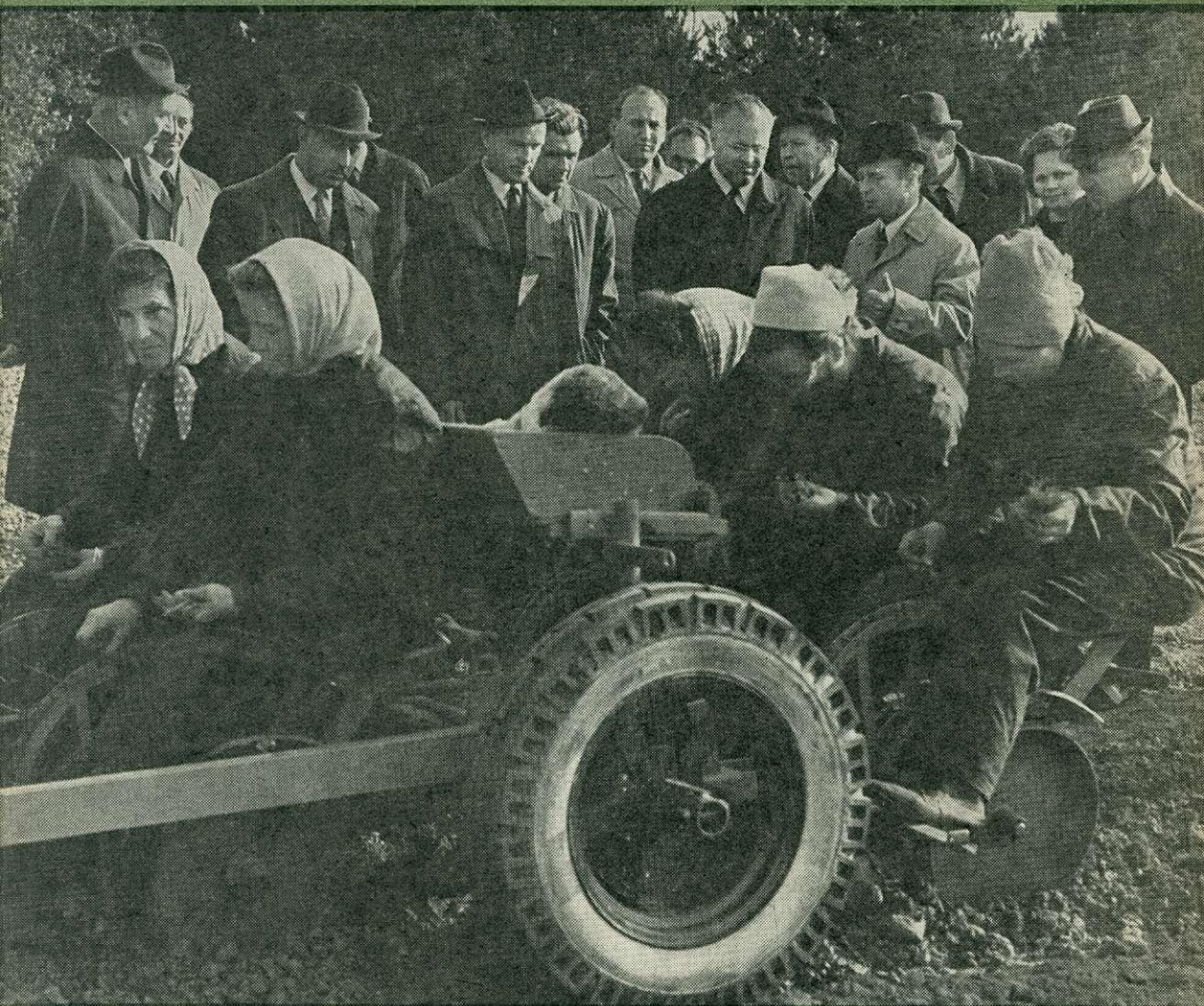

G. H. G.

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 107. ÉVFOLYAMA

1972. NOVEMBER XXI. ÉVFOLYAM 11. SZÁM

T A R T A L O M

A szervezett erdészeti kutatás 75 éves jubileuma	481
<i>Dr. Unk János:</i> Elnöki megnyitó	488
<i>Dr. Madas András:</i> A fagazdaság népgazdasági jelentősége és az erdészeti kutatás	490
<i>Dr. Keresztesi Béla:</i> A hazai erdészeti kutatás története ...	497
A jubileumi év „Vadas Jenő” emlékérmesei	511
ERTI emlékérmések	514
<i>Dr. Lengyel György:</i> A tudománypolitika és a kutatásszervezés kérdései	515
<i>Dr. Járó Zoltán:</i> A termőhelykutatás fejlődése	517
<i>Dr. Szász Tibor:</i> Az erdőhasználati kutatás 75 éves múltja ...	520
<i>Dr. Szepesi László:</i> A 75 éves erdészeti kutatás és az erdőgazdasági munkák gépesítése	523

Címkép: Dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter k. -retével a bajti csemetekertben (Foto ERTI, Michalovszky, T. felv.)

Hátlapon: Az erdészeti kísérleti állomások létesítéséről 1897-ben megjelent miniszteri rendelet első oldala

СО Д Е Р Ж А Н И Е

75-летний юбилей организации лесохозяйственных исследований	481
<i>Д-р Унк, Й.:</i> Открытие юбилея	488
<i>Д-р Мадаш, А.:</i> Значение научных исследований для развития лесного хозяйства и деревообрабатывающей промышленности	490
<i>Д-р Керестеш, Б.:</i> История научных исследований в лесном хозяйстве Венгрии	497
Лауреаты медали „Вадаш Йенэ”	511
<i>Д-р Лендел, Д.:</i> Вопросы организации научных исследований в лесном хозяйстве	515
<i>Д-р Яро, З.:</i> Развитие исследований условий местообитания	517
<i>Д-р Сас, Т.:</i> 75-летнее прошлое исследованиям в лесоэксплуатации	520
<i>Д-р Сенеши, Л.:</i> 75 лет лесохозяйственному исследованию и механизации лесохозяйственных работ	523

C O N T E N T S

75th anniversary of the Hungarian forest research	481
<i>Dr. Unk, J.:</i> Opening speech of the jubilee celebration	488
<i>Dr. Madas, A.:</i> Significance of the forestry research in the development of wood-management	490
<i>Dr. Keresztesi, B.:</i> The history of the Hungarian forestry research	497
„Vadas Jenő” Prize winners	511
<i>Dr. Lengyel, Gy.:</i> Organization of the forestry scientific research	515
<i>Dr. Járó, Z.:</i> Development of site-research	517
<i>Dr. Szász, T.:</i> 75 year of forest utilization research	520
<i>Dr. Szepesi, L.:</i> 75 year of forest research and mechanization of forestry works	523

Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa

A szerkesztő bizottság levél-címe: Budapest 23. postafiók 17. távbeszélő száma: Budapest 150-624

Szerkesztő: *dr. Keresztesi Béla*
Szerkesztőségi főmunkatárs: *Jérome René*

A szerkesztő bizottság tagjai:
Balázs István, Budapest;
Beck Antal, Pécs;
dr. Birck Oszkár, Budapest;
Boldizsár Antal, Miskolc;
Botos Géza, Debrecen;
Büttner Gyula, Esztergom;
Dedk István, Tamási;
Erdős László, Budapest;
Fila József, Budapest;
Firbás Oszkár, Sopron;
Gáspár Hantos Géza, Keszthely;
Hatler Rudolf, Kaposvár;
dr. Herpay Imre, Sopron;
Iharos Frigyes, Veszprém;
Imreh János, Budapest;
Jáhn Ferenc, Eger;
dr. Járó Zoltán, Budapest;
dr. Káldy József, Sopron;
Kiráty Pál, Budapest;
dr. Madas András, Budapest;
Mészöly Győző, Budapest;
dr. Radó Gábor, Budapest;
dr. Sali Emil, Budapest;
dr. Solymos Rezső, Budapest;
dr. Speer Norbert, Budapest;
Stádel Károly, Győr;
Tóth István, Budapest;
dr. Tóth Sándor, Budapest;
Varga Ferenc, Sopron;
Vida László, Szeged;
Vörösmarty Zoltán, Tatabánya.
Kiadja a Lapkiadó Vállalat (Budapest VI., Lenin körút 9—11.) Felelős kiadó: Sala Sándor. Kijárák az Országos Erdészeti Egyesület tagjai, előfizetők még a Posta Központi Hírlap Iroda (Budapest V., József nádor tér 1.) és a lapterjesztéssel foglalkozó egyes postahivatalok útján.

Példányszám: 5790

1972 — 11 18059

Révai Nyomda, Budapest —
F. v.: Povárny Jenő

Index: 25208

A szervezett erdészeti kutatás 75 éves jubileuma

Egyetemünk alapításának korábbi 150., majd szakalapunkénak és egyesületünkének 100. évfordulója után újabb jeles alkalommal ünnepelhet szakmánk — 75 évvel ezelőtt hozott miniszteri rendelet intézkedett a szervezett erdészeti kutatás megindításáról Magyarországon. A nemzetközi viszonylatban is figyelemre méltó jubileum ünneplését az első kísérleti állomások mai utóda, az Erdészeti Tudományos Intézet szervezte a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya védnöksége alatt.

Jubileumi ülés

Szeptember 26-án ünnepi ülésre gyűltek össze a fagazdaság és a vele kapcsolatos ágazatok kutatási intézményeinek vezetői, munkatársai, a szakterület főbb termelésirányítói, a társadalmi szervek képviselői. A külföldi intézetek igazgatói közül személyesen vett részt az ünnepségen *Herbert Egger* udvari tanácsos, a bécsi Erdészeti Kutatóintézet igazgatója, *Jan Jindra* kandidátus, a Zbraslav-

*A jubileumi ülés elnöksége — dr. Madas András, dr. Keresztesi Béla,
dr. Unk János, dr. Cselótei László*

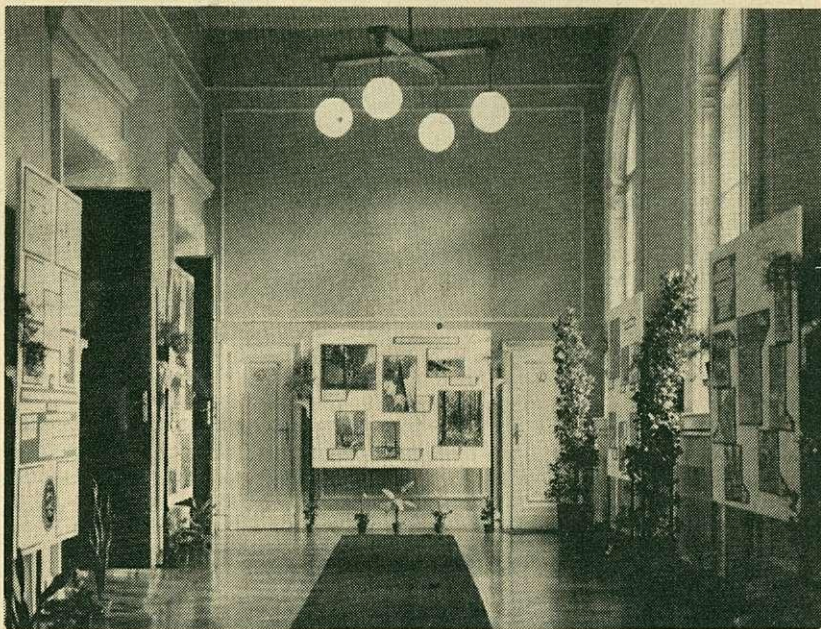
Strnady-i Erdőgazdasági és Vadászati Kutatóintézet igazgatója, *Dusan Zachar*, a tudományok doktora, a zólyomi Erdőgazdasági Kutatóintézet igazgatója, *Viljo Holopainen* professzor, a helsinki Erdészeti Kutatóintézet főigazgatója, *Gyorgye Panic*, a tudományok doktora, a belgrádi Erdészeti Kutatóintézet helyettes igazgatója, *Vojan Vasilic*, az újvidéki Nyárfakutató Intézet nyugalmazott igazgatója, *Otto Zunko*, a zágrábi Erdészeti Kutatóintézet igazgatója, *Boleslav Saczuk*, a tudományok doktora, a varsói Erdészeti Tudományos Intézet igazgatója és *Manfred Schütze* professzor, főerdőmester, az eberswaldei Erdészeti Tudományos Intézet igazgatója.

A Magyar Tudományos Akadémia nagy előadótermének előterében gondosan összeállított kiállítás szemléltette az alapítás körülményeit, a 75 év rövid történetét, majd az Erdészeti Tudományos Intézet mai munkáját. Magában a teremben a Budapesti Fúvósötös előjátéka keltett emelkedett, ünnepélyes hangulatot.

A Budapesti Fúvósötös

Lavotta: Régi magyar táncai elhangzása után általános figyelem közepette nyitotta meg dr. Unk János, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium Tudományos Kutatási Főosztályának helyettes vezetője az ünnepi ülést. Üdvö-

A kiállítás

zölte a résztvevőket, felhívta a figyelmet az ünnepség jelentőségére, elismeréssel szólt az Intézet jelenlegi munkájáról, és röviden rámutatott azokra a módszerekre, amelyek a kutatást egyre inkább kell, hogy jellemezzék.

A megnyitót követően *dr. Madas András* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes a miniszternek, valamint a Minisztérium dolgozóinak üdvözlét tolmácsolta, majd ünnepi előadásban ismertette a fagazdaság helyzetét, jövőbeni alakulását, a feladatokat, amelyeket a termelésben a népgazdasági célok megvalósítása érdekében teljesíteni kell, és rámutatott arra az útra, amelyen a kutatásnak, tudománynak járnia kell ahhoz, hogy termelőerőként támogathassa a gyakorlatot feladatainak ellátásában.

Dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter látogatáson az ERTI Sárvári Kísérleti Állomásán

A jövőbe nézés után a magyar erdészeti kutatás történetéről *dr. Keresztesi Béla*, az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatója tartott előadást. Rendkívül érdekes adatokat ismertetett a szervezettet megelőző spontán kutatás időszakából, majd részletesen foglalkozott a kutatószervezet kifejlődésével, a második világháború okozta szinte teljes megsemmisülésével, majd a felszabadulás utáni hatalmas méretű felvirágozásával. Teljes elismeréssel adózott a fagazdaság egyéb kutatási intézményeinek múltbeli és mai munkáját illetően.

A felszólalók sorát *dr. Cselőtei László*, a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztályának helyettes elnöke nyitotta meg. Elismeréssel köszöntötte a 75 éves tudományágazatot, annak művelőit, akik az Akadémia Erdészeti Bizottságában jelentős munkásságot fejtettek és fejtenek ki. Külön megemlékezett *dr. Fehér Dániel*ről és *Fekete Zoltán*ról. Az ágazatot az Akadémia is minden eszközzel támogatja. Rámutatott arra, hogy az elmúlt 25 évben az Akadémiai Kiadó sorozatban jelentette meg a főbb fafajokat tárgyaló monográfiákat, és a Magyar Erdők c. műnek második kiadása ritka sikernek számít az akadé-

V. Holopainen, a helsinki Erdészeti Kutatóintézet főigazgatója dr. Unk János főosztályvezető-helyettessel

H. Egger, a bécsi Erdészeti Kutatóintézet igazgatója az ERTI munkatársaival

miai kiadványok között. Az ágazat továbbra is mindig számíthat a legfelsőbb erdészeti tudományos intézmény támogatására.

Dr. Deli István titkár a MEDOSZ elnöksége nevében üdvözölte az erdészeti tudományos intézményeket. Rendkívül nagyra értékelte azt a munkát, ami az Erdészeti Tudományos Intézetben folyik az erdészeti dolgozók munkakörülményeinek jobbá tétele érdekében. Megszűnt az időszakos foglalkoztatás, emelkedett a munkások szakmai színvonala, a gépek csökkentették a nehéz fizikai erőfeszítést, mérséklődött a balesetveszély. Mindez nem lehetett volna elérhető a kutatók odaadó közreműködése nélkül. Elismerését és köszönetét az Elnökség oklevélben rögzítette.

A kutatási társintézmények közül Stróbl Kálmán, a Faipari Kutatóintézet igazgatója köszöntötte a jubileumot. Rámutatott arra, hogy a faipar az erdészeti kutatás alapján indult el, eredményei közvetlenül érintik az erdészeket is. Bizakodással nézhetünk valamennyien a jövő elébe, mert a cél a hazai faanyag maximális feldolgozása. Dr. Cziráki József, az Erdészeti és Faipari Egyetem rektora figyelmeztetett arra, hogy az egyetemen idén már a 165. évfolyam indult, és itt alapozódott az az erő, ami a kutatást felvirágoztatta. Az oktatás és kuta-

D. Zachar, a zólyomi Erdőgazdasági Kutatóintézet igazgatója és J. Jindra, a Zbraslav-Strnady-i Erdőgazdasági és Vadászati Kutatóintézet igazgatója dr. Szőnyi László ERTI főosztályvezetővel

M. Schütze, az eberswaldei Erdészeti Tudományos Intézet igazgatója dr. Birck Oszkár MÉM osztályvezetővel

tás közös talajból táplálkozik — a szebbet és jobbat keresésből. Az egyetemen arra igyekeznek nevelni a hallgatókat, hogy a szakma ne csak foglalkozás, de hivatás legyen. Az egyetem azonban nemcsak oktató, de jelentős kutatási intézmény is. *Dr. Vámos György*, a Papíripari Vállalat Kutatóintézetének igazgatója baráti együttérzéssel gratulált a jubileumhoz és kívánt további sikereket. A gyakorlat üdvözetét az Erdő- és Fagazdasági Egyesülés küldötteként *dr. Marjai Zoltán* tolmácsolta.

A megjelent külföldi vendégek felszólalásai általános nemzetközi elismerést tükröztek. Sokan hivatkoztak számos történelmi kapcsolatra, és valamennyien további szoros együttműködésre nyilvánítottak készséget. Levélben köszöntötte az intézetet a bolgár, francia, a román és több szovjet kutatóintézet.

A felszólalások után *dr. Madas András* miniszterhelyettes átnyújtotta a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter által a Magyar Tudományos Akadémia elnökének egyetértésével — a magyar erdőgazdaság és fafeldolgozás fejlesztését elősegítő, kiemelkedő tudományos és oktatási tevékenység elismeréséül — adományozott „*Vadas Jenő*” emléklapokat. Ez alkalommal kilencen részesültek ebben a kitüntetésben, a részletes indoklást a lap 511—513. oldalán közöljük.

B. Saczuk, a varsói Erdészeti Tudományos Intézet igazgatója és dr. Keresztesi Béla főigazgató

Gy. Panic, a belgrádi Erdészeti Kutatóintézet igazgatóhelyettese és V. Vasilic, a Novi-Sad-i Nyárjakutató Intézet ny. igazgatója a bajti csemetekertben

Intézeti ünnepség

A jubileumi ünnepségek keretében *dr. Keresztesi Béla* főigazgató házi ünnepségre hívta meg az Erdészeti Tudományos Intézetbe azokat, akik annak munkájával a múltban szorosabb kapcsolatban álltak, akik a jelenben közvetlenül támogatják azt.

Megjelent az ünnepségen *dr. Dimény Imre* mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter. A megjelentekhez intézett néhány közvetlen szóval elismerését fejezte ki az intézmény dolgozóinak eddig elért eredményeikért, jövő tevékenységükre nézve felhívta a figyelmet a társintézetekkel való kapcsolatok szorosabbra fűzésének jelentőségére, a nemzetközi munkamegosztásban rejlő jelentős lehetőségekre és különösen a közgazdasági irányú munka elmélyítésének fontosságára. Az intézet egyes kiemelkedő teljesítményt felmutató dolgozóit „Erdészeti Kiváló Dolgozója” kitüntetésben, illetve miniszteri dicséretben részesítette.

Az ünnepség alkalmat adott az új központi elhelyezés bemutatására, az ott folyó munka részletesebb megismertetésére, valamint a különös érdemeknek az intézet részéről való ünnepélyes elismerésére.

Az Erdészeti Tudományos Intézet Tanácsa a társ kutatóintézetek, oktatási intézmények, erdészeti vállalatok és egyéb intézmények egyes vezetőinek és beosztottjainak, akik az erdészeti kutatást és az erdőgazdálkodás fejlesztését nagy mértékben támogatták és támogatják, az intézettel szoros kapcsolatban állnak, értékes közreműködésükért az „Erdészeti Tudományos Intézet emlékérmé”-t adományozta. Az Intézet főigazgatója ez alkalommal az 514. oldalon felsorolotaknak nyújtotta át az emlékérmét.

Ezekén túlmenően az Intézet főigazgatója még számos intézeti „Kiváló Dolgozó” kitüntetést és „Kiváló Dolgozó” oklevelet nyújtott át intézeti dolgozóknak.

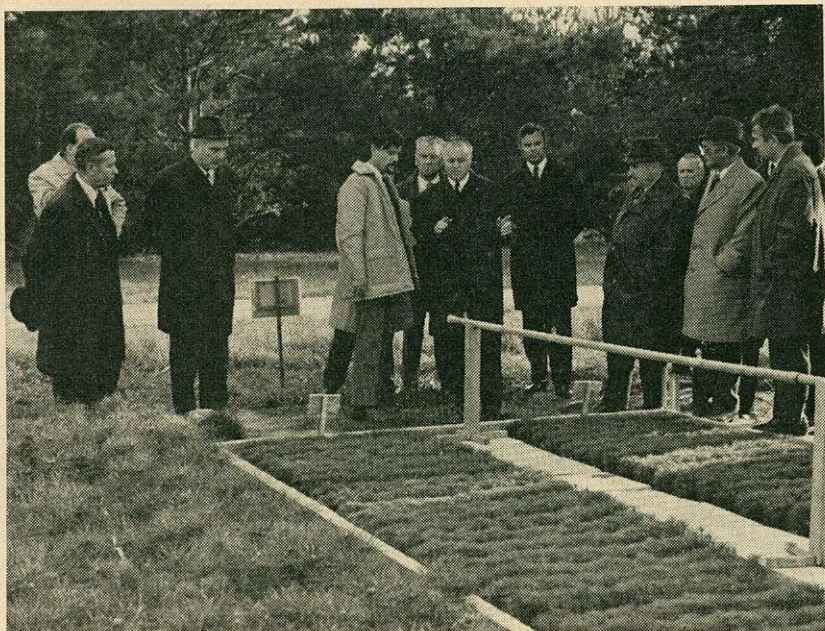

A bajti fenyőmag plantázs bemutatója

Bemutató

A külső bemutatókkal az intézet az évente megrendezendő Fagazdasági Műszaki Napok keretébe illeszkedett a Sárvári Kísérleti Állomáson keresztül. Az elmúlt évben adta feladatul a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter, hogy ez, a fagazdaság műszaki fejlesztését szolgáló rendezvény évente megrendezésre kerüljön. Idén a minisztérium Termelési- és Műszaki Fejlesztési Főosztálya irányításával a Szombathelyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság, a Nyugatmagyarországi Fűrészek és az ERTI Sárvári Kísérleti Állomása rendezte a műszaki napokat a jubileumi ülést követő két napon Sárvárott és Szombathelyen.

Sárvárott a Kísérleti Állomás a bajti csemetekertet mutatta be. A kert az erdeifenyő, nyár és fűz nemesítés első számú bázisa, szaporítóanyag telepe. A 64,7 ha teljes területből fenyő magplantázs 15 ha, nyár—fűz fajtagyűjtemény 1,5 ha, nyár—fűz fajtafenntartó telep 4 ha, nyár törzsanyatelep 4,0 ha, populétum 15 ha, csemetetermelő terület 20 ha. Az impozáns területkomplexumban általános tetszést, sőt feltűnést keltő kezelőépület helyezkedik el, benne

A bajti fenyőcsemete-nevelési kísérlet bemutatása

minden korszerű igényt kielégítően felszerelt dugványkészítő és csomagoló, dugványfertőtlenítő, hűtőtároló berendezéssel, öltöző és étkezési helyiségekkel, külön méregkamrával, gépszínnel.

Élénk érdeklődést keltett a kertben az EFAG által bemutatott finn PAPER-POT fenyőcsemete-termelő gépsor. Az EFAG kezeli egyben a csemetetermelő területet is.

A csemetekert közelében fekvő rakodón mutatta be a Gazdaság a véghasználatból származó lombos hosszúfa felkészítésére jelenleg rendelkezésre álló gépi eszközöket, rendkívül szemléletes módon, működés közben.

Csipkerekén az intézet bemutatta az erdeifenyő nevelési kísérleteit. Nagy hatást keltettek az egyre nagyobb feladatot jelentő fenyőtisztítási munkák gépesítésére irányuló kísérleti megoldások, figyelemkeltő volt a fenyőtű-hasznosítás fokozására irányuló elgondolás. A csipkerekéi rakodón az EFAG mutatta be a fenyő nevelővágásokból származó hosszúfa közelítésére és feldolgozására rendelkezésre álló gépeket, gépsorokat.

A bemutató másnapján a Nyugatmagyarországi Fűrészek telepén ismerkedtek meg a résztvevők a forgácslap-, fűrész-, építőelem- és mozaikparketta-üzemekkel. Különösen az idén befejezett beruházás, az I. számú forgácslapüzem nyűgözte le a látogatókat a valóban világszínvonalú megoldásával.

A műszaki napokat lezáró szombathelyi kiértékelő ülés után dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter külön látogatást tett az ERTI Sárvári Kísérleti Állomásán. Részletesen megtekintette az állomás elhelyezését, tájékozódott az állomás munkakörülményeiről, munkájáról, törekvéseiről. Megtekintette a bajti csemetekertet, a csipkerekéi fenyő erdőnevelési kísérleti területet és a közvetlen hangú megbeszélés során elismeréssel nyilatkozott a látotakról, biztatott továbbra is hasonlóan eredményes munkára.